

Janez Jankovič – Marjan Škvorc (Ljubljana, masters 2004)

Komentar: Janez Jankovič

Želim vam predstaviti eno od mojih zanimivejših partij z mastersa, predvsem zaradi visokega končnega rezultata obeh igralcev in lepega zaporedja besed na igralni plošči. Na kratko bom razložil način seštevanja točkovnih vrednosti. Vrednost črke na zelenem polju se podvoji, na rdečem potroji in na rumenem polju početver. Vrednost cele besede se podvoji kadar teče preko polja kot je npr. C3. Domenek, v analizah označen s črko X, zamenjuje katerokoli domačo ali tujo črko.

Pa preidimo na partijo. Po kratkem premisleku sem že v prvi potezi našel desetčrkovno besedo, ki mi je prinesla dodatno nagrado 30 točk za vse porabljene črke v prvi potezi. Marjan je seveda ugovarjal, kar bi storil tudi sam na njegovem mestu. Sodnika sta se odločila, da besedo priznata, čeprav je bila v sodniških virih najdena samo v moški obliki. Medtem, ko sta preverjala besedo, sem iskal še drugo možnost za desetčrkovno besedo, vendar mi je sodniški »v redu« prihranil trud za nadaljnje iskanje.

Naj razložim še način obračunavanja točk za besedo KARTONARKA: $12 (4 \times 3) + 1 + 2 + 2 + 4 (2 \times 2) + 2 + 1 + 2 + 3 + 1 = 30 \times 2 + 30 = 90$ točk.

Marjan v odgovor na mojo potezo ni imel črk, ki bi mu omogočale postavitev besede s podvojeno vrednostjo, zato je odgovoril na D8 s priimkom LOTRIČ z dobrim postavljanjem črke Č na polje s potrojitvijo.

1	AAKNORRT(X) 9A/KARTON(X)R(X)A	90	90	22	22	ČIKLLLPRTU D8/ LOTRIČ
---	----------------------------------	----	----	----	----	--------------------------

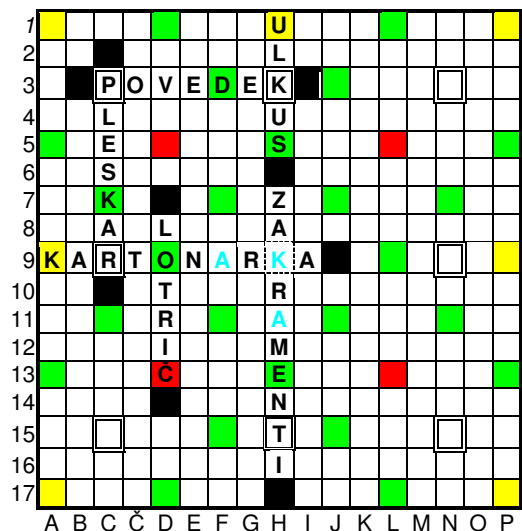
O korektnosti moje druge poteze ZAKRAMENTI (predvsem zaradi uporabe množine) nisem niti najmanj dvomil. Ponovno desetčrkovna beseda! Kakšna partija! Besedo sem začel na polju H7 in je tekla preko podvojitvenega polja H15, kar mi je zopet prineslo zajetno bero točk z dodatkom dvajsetih za deset porabljenih črk.

Marjan je svojo besedo PLESKAR postavil na C3. S tem je tudi on podvojil besedo, hkrati pa modro prihranil domenka za naslednje poteze. Čeprav je v uvodu Marjanov zaostanek skoraj 100 točk, pa je zaradi odprtosti pozicije v nadaljevanju še vse mogoče.

Še to: novo izbrane črke so v naboru črk označene z rdečo barvo.

2	AEIMNRTVZ(X) H9/ ZAKR(X)MENTI	68	158	60	38	AEKLLLPSTU(X) C3/ PLESKAR
---	----------------------------------	----	-----	----	----	------------------------------

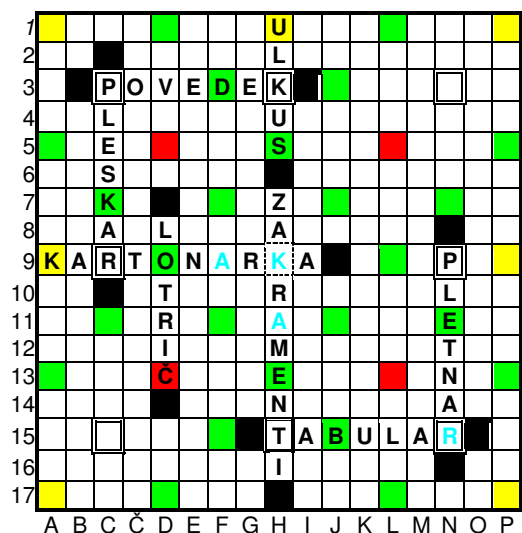
Za tretjo potezo sem imel na izbiro podvojitve besede v tretji ali petnajsti vrsti. Glede na izbor črk in predvsem točkovni izkupiček sem se odločil za možnost v tretji vrsti. 3C/POVEDEK mi je namreč prinesel več točk kakor 15C/ADVOKAT. Tako sem za POVEDEK dobil 40 točk (ADVOKAT bi bil 4 točke »lažji«), kar mi je v skupnem seštevku prineslo okroglih 200 točk. S tem sem si ustvaril krepko prednost 109 točk pred Marjanom, ki je s svojo besedo H1/ULKUS zbral 31 točk – lep izkupiček za nepodvojeno besedo.

3	AABDDEEKOV 3C/POVEDEK	42	200	91	31	AJLLPSTUU(X) H1/ULKUS
---	--------------------------	----	-----	----	----	--------------------------

Srečno naključje mi je spet namenilo tak izbor črk, da sem lahko ponovno izkoristil možnost podvojitve besede začevši na polju 15H/TABULA(X); X=R. Moram poudariti, da igra ugoden nabor črk pomembno vlogo pri uspešnem igranju.

Marjan je pričakovano odgovoril v stolpcu N z besedo PLETNAR. Ker je osvojil nagradno polje N9, je seveda podvojil vrednost celotne besede. Beseda pletnar je ime za čolnarja na Blejskem jezeru (čoln se imenuje pletna). No, svojo besedo bi lahko še podaljšal in z uporabo množine (PLETNARJI) bi osvojil še 10 točk več. Seveda za ceno uporabe domenka.

4	AAABDLLOU(X) 15H/TABULA(X)	40	240	123	32	ACEJLNNPT(X) N9/PLETNA(X)
---	-------------------------------	----	-----	-----	----	------------------------------

Malce prehitro sem se odločil, da na 9M vpišem besedo OPAT, ki mi je prinesla 14 točk. Lahko bi zapisal tudi opal, vendar sem želel oddati črko T, ker sem imel dve. Kasneje (v šesti potezi) se je prav ta L, ki ga nisem uporabil, izkazal za koristnega.

Marjan je z besedo BONEC zelo koristno izrabil rdeče in zeleno polje v 13. vrsti in razliko med nama nekoliko zmanjšal.

5	AADGLOOTTV 9M/OPAT	14	254	149	26	BCEJJNNOO (X) 13L/BONEC
---	-----------------------	----	-----	-----	----	----------------------------

Že v opisu pete poteze sem omenil, da mi bo črka L, ki je nisem uporabil, v tej potezi prišla prav. In prav to se je zgodilo. Lahko sem napisal »geslo«, pri tem pa izkoristil rdeče polje 5D.

Tudi Marjan je izkoristil rdeče polje 5L in postavil besedo »suknja« s tem, da je namesto črke K uporabil Domenka. Seveda pa je obstajala možnost, da napiše »sužnja«, kar bi pomenilo eno točko več. To seveda pri trenutni razliki 100 točk v mojo korist ni igralo nobene vloge, vendar pa včasih lahko (večkrat se je že zgodilo) ena sama točka pomeni zmago ali neodločen izid za enega igralca, oziroma za drugega remi ali poraz.

1								U									
2								L									
3		P	O	V	E	D	E	K									
4		L						U									
5	G	E	S	L	O			S	U	K	N	J	A				
6		S															
7		K						Z									
8		A	L					A									
9	K	A	R	T	O	N	A	R	K	A				O	P	A	T
10				T				R							L		
11				R				A							E		
12				I				M							T		
13				C				E					B	O	N	E	C
14								N							A		
15									T	A	B	U	L	A	R		
16								I									
17																	
	A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P

6	AADGLOSTTV 5B/GESLO	17	271	171	22	AAJJNNOOU(X) SU(X)NJA
---	------------------------	----	-----	-----	----	--------------------------

Trenutno stanje na igralni plošči je takšno, da ni nobene možnosti podvojitve. Zato sem se odločil postaviti naslednjo besedo v enajsti vrsti in izkoristiti dve zeleni polji, ki mi prinašata podvojitve vrednosti črk.

Marjanu so se črke »zasukale« tako, da je našel desetčrkovno besedo in jo postavil v stolpcu C. Seveda je poleg nominalne vrednosti prišel v izkupiček dodatnih 20 točk in zmanjšal razliko na 79 točk. To seveda zame še ni bilo znak za alarm. Je pa Marjan s svojo potezo odprl možnost podvajanja vrednosti besede na polju 15C, kar bom v naslednji potezi poskušal vnovčiti.

1								U									
2								L									
3		P	O	V	E	D	E	K									
4		L						U									
5	G	E	S	L	O			S	U	K	N	J	A				
6		S															
7		K	O					Z									
8		A	D	L				A									
9	K	A	R	T	O	N	A	R	K	A				O	P	A	T
10				A	T			R							L		
11				J	R		B	R	A	T	V	A			E		
12				A	I			M							T		
13				N	C			E					B	O	N	E	C
14				O				N							A		
15				S					T	A	B	U	L	A	R		
16				T				I									
17																	
	A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P

7	AABDPRTTVV 11F/BRATVA	20	291	212	41	AAJJNNOOST(X) Č7/O(X)TAJANOST
---	--------------------------	----	-----	-----	----	----------------------------------

Kot sem že napovedal, sem v tej potezi postavil svojo besedo preko podvojitvenega polja 15C in vknjižil novih 26 točk.

Medtem pa je Marjanu po daljšem premisleku uspel veliki met. V drugi vrstici je postavil enajstčrkovno besedo in s tem pridobil dodatnih 50 točk. Opazili boste, da je v samo dveh potezah zmanjšal razliko iz 100 na vsega 30 točk.

To pa je že bil razlog za mojo rahlo zaskrbljenost. Ob zame neugodnem razpletu in odličnem Marjanovem nakupu črk za zadnji dve potezi bi bilo možno, da igro celo izgubim. Če sam ne bi imel možnosti podvojitve v stolpcu N ali postavitve besede v stolpec P, s čimer bi Marjanu onemogočil postavitev dolge besede (10 črk), bi se mi slabo pisalo. Vendar sem takoj, ko je Marjan kupil črke za deveto potezo, videl, da je moja skrb odveč.

1								U										
2								K	O	L	O	B	A	R	N	I	C	A
3		P	O	V	E	D	E	K										
4		L						U										
5	G	E	S	L	O			S	U	K	N	J	A					
6		S																
7		K	O					Z										
8		A	D	L				A										
9	K	A	R	T	O	N	A	R	K	A				O	P	A	T	
10				A	T			R							L			
11				J	R		B	R	A	T	V	A			E			
12				A	I			M							T			
13				N	C			E					B	O	N	E	C	
14				O				N							A			
15	O	D	S	E	V				T	A	B	U	L	A	R			
16				T				I										
17																		
	A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	

8	ACČDDEOPTV 15B/ODSEV	26	317	287	75	AAIKNOOR(XX) 2F/KOLO(X)ARNI(X)A
---	-------------------------	----	-----	-----	----	------------------------------------

Ker sem imel sorazmerno dobre črke, sem lahko izbral med dvema možnostima, in sicer postavitev besede v stolpec N ali P. Ker sem ocenil, da Marjanu črke ne omogočajo postavitev dolge besede v stolpcu P, sem izkoristil podvojitve v stolpcu N. Morda naj razložim, da je »piča« hrana za ptice, v besedni zvezi »kašnata, zmata piča«.

Marjan je uspel iz svojih črk sestaviti besedo »šekel« v stolpcu A, kar je izraelska denarna enota.

1								U								P		
2						K	O	L	O	B	A	R	N	I	C	A		
3			P	O	V	E	D	E	K						Č			
4			L						U							A		
5			G	E	S	L	O			S	U	K	N	J	A			
6			S															
7	S		K	O				Z										
8	E		A	D	L			A										
9	K	A	R	T	O	N	A	R	K	A					O	P	A	T
10	E			A	T				R							L		
11	L			J	R		B	R	A	T	V	A				E		
12				A	I				M							T		
13				N	Č				E				B	O	N	E	C	
14				O					N							A		
15			O	D	S	E	V			T	A	B	U	L	A	R		
16				T						I								
17																		
	A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	

9	AACČDJMMPT N1/PIČA	20	337	300	13	DEEILLNORŠ A7/ŠEKEL
---	-----------------------	----	-----	-----	----	------------------------

V zadnji potezi sem se odločil za najboljšo možno varianto in sicer v koloni P. Vpisal sem besedo Marcia (tuje žensko ime) in zato dobil 24 točk. Lahko bi tudi vpisal domače žensko ime Marica, ki bi mi prinesla 26 točk. Zavestno sem se odločil za slabšo besedo in sicer zato, ker skušam napisati čimveč besed, ki jih še nikoli nisem sestavil. Na mizi mi je ostalo šest neporabljenih črk: A, D, L, N, O, S, ki so skupno vredne 13 točk. Zato sem jih od končnega seštevka odštel in dobil končni rezultat 348 točk.

Marjanov izbor črk je bil zelo slab, napisal je moško ime Zafir (nekdanji bosenski pevec Hadžimanov. Marjanu so ostale črke A, D, L, N, O, katerih skupna vrednost znaša 10 točk, ki jih je odštel od izkupička, tako da je njegova končna vsota znašala 314 točk.

1								U							P		M	
2						K	O	L	O	B	A	R	N	I	C	A		
3			P	O	V	E	D	E	K						Č		R	
4			L						U							A	C	
5			G	E	S	L	O			S	U	K	N	J	A		I	
6			S														A	
7	S		K	O				Z										
8	E	Z	A	D	L			A										
9	K	A	R	T	O	N	A	R	K	A					O	P	A	T
10	E	F		A	T				R							L		
11	L	I		J	R		B	R	A	T	V	A				E		
12				R	A	I			M							T		
13				N	Č				E				B	O	N	E	C	
14				O					N							A		
15			O	D	S	E	V			T	A	B	U	L	A	R		
16				T						I								
17																		
	A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	

10	ACDJMMNRT P1/MARCIA	24	361	314	14	ADFILNORSZ B8/ZAFIR
----	------------------------	----	-----	-----	----	------------------------

	Janez Jankovič			Marjan Škvorc		
1	KARTONARKA	90	90	LOTRIČ	22	22
2	ZAKRAMENTI	68	158	PLESKAR	38	60
3	POVEDEK	42	200	ULKUS	31	91
4	TABULAR	40	240	PLETNAR	32	123
5	OPAT	14	254	BONEC	26	149
6	GESLO	17	271	SUKNJA	22	171
7	BRATVA	20	291	ODTAJANOST	41	212
8	ODSEV	26	317	KOLOBARNICA	75	287
9	PIČA	20	337	ŠEKEL	13	300
10	MARCIA	24	361	ZAFIR	14	314
	ostanek		-13			-10
	skupaj		348			303

Upam, da se pri tej predstavitvi niste dolgočasili. Vljudno vas vabim, da se nam pridružite pri igranju te zanimive in dinamične družabne igre.

Na koncu bi želel dodati še nekaj mojih opažanj glede igre križemkražem. Zakaj igram? Sem že upokojenec in mi igra predstavlja odlično miselno telovadbo. Začel sem iz radovednosti, kasneje pa me je stvar zelo pritegnila. Igra je pravzaprav dobro preverjanje znanja in splošne razgledanosti, kakor tudi obvladovanja kombiniranja vedno drugačnih izbranih črk. Zanimalo me je, koliko samostalnikov poznam, kajti kot veste, lahko v igri uporabljamo le samostalnike oziroma besede, ki imajo značaj samostalnika. Sam doma vsak dan odigram eno igro, kar seveda ni isto kot turnirska igra, vendar pa je odlična vaja za hitro kombiniranje razpoložljivih črk. Optimistično sem upal, da bom uspel sestaviti kakih 5000 besed, vendar sem vedno znova presenečen, ker mi novih besed nikakor ne zmanjka. Trenutno jih imam v evidenci okroglih 25700, kljub temu pa mi na vsakem turnirju uspe napisati 20% novih besed, to pomeni vedno vsaj 14 novih.

Prav zaradi tega dejstva še vedno igram na turnirjih in mi je to pravzaprav edini motiv. Za lepo besedo sem v stanju celo izgubiti igro, ker mi nova beseda pomeni več kot zmaga. Igro lahko dobiš tudi drugič, nova beseda pa se morda nikdar več ne bi pojavila.

Janez Jankovič